

15.04.2025.

Informācija plašsaziņas līdzekļiem

Festivālā “Baltica” piedalīsies vairāk nekā 3000 dalībnieku

Uz starptautisko folkloras festivālu “Baltica”, kas šogad no 26. līdz 29. jūnijam notiks Rīgā, Siguldas novadā un Daugavpilī, dosies 249 folkloras kolektīvi no visiem Latvijas vēsturiskajiem reģioniem, kopā pulcējot 3110 dalībniekus. Viņu vidū būs arī diasporas kolektīvi un ārvalstu viesi no Igaunijas, Lietuvas, Ukrainas un Peru.

Visvairāk dalībnieku no Latgales, Vidzemes un Kurzemes

Jau tradicionāli visplašāk festivālā “Baltica” būs pārstāvēta Latgale, no kuras dažādos pasākumos piedalīsies 87 kolektīvi un kopskaitā 1030 dalībnieki. Otrs plašāk pārstāvētais reģions šogad būs Vidzeme ar 50 kopām un 624 dalībniekiem, savukārt trešais kuplāk pārstāvētais reģions būs Kurzeme ar 48 kolektīviem un 541 dalībnieku. Rīgu pārstāvēs 30 kolektīvi un 454 dalībnieki. Festivālā piedalīsies arī 19 kopas un 303 dalībnieki no Zemgales un 9 kolektīvi ar 103 dalībniekiem no Sēlijas.

Festivāla dalībnieki ir kolektīvi, kas festivāla “Baltica” repertuāra pārbaudes skatēs pagājušā gada nogalē par savu sniegumu saņēma I vai II kategoriju. “Šī gada festivāla tēma ir valoda, un jau skatēs varēja iepazīt tās rakstus, ritmu, skanējumu un raksturu mūzikā, dziesmās, **dejā, stāstos vai muzikantu spēles manierē,**” stāsta festivāla tēmas idejas autore **Edeite Laime.**

Unikālais – piedziedājumos, izloksnēs, norisēs un stāstos

“Zemgales kopām bija raksturīgi dažādi skaniski un plašāk nedzirdēti salikumi piedziedājumos, tāpat tika meklētas zemgaļu valodas pēdas, izcelts votu jeb krieviņu mantojums, kā arī skandēta zvanu, ganu un bērnu valoda. Kurzemnieki savu unikalitāti parādīja gan ar jūras zvejnieku stāstiem un izmantotajiem vārdiem, gan dažādu personību izcelšanu, piemēram, tika atdzīvinātas Jaņa Rozentāla gleznas, izskanēja otaņķietes Katrīnas Ignātes dzīvesstāsts un devums vietējās izloksnes vārdnīcas veidošanā. Skanēja arī lībiešu valoda, popiņu, suitu, puziš', Ēdol's mēles, Talsu Dižmārs tirgs, Piltenes židiņu, Zirņu pagasta Leišu un citi stāsti,” atminas E. Laime.

“Vidzemes pārstāvji cēla godā folklorista Voldemāra Stelberga savulaik pierakstītās dziesmas, stāstīja tālāk Gaujas plostnieku stāstus, atcerējās uz sārta sadedzināto Lielvārdes Katrīnu, runāja malēniešu, Vidzemes lībiešu, sēļu, piebaldzēnu valodās, kā arī dziesmās un dejās ļāva piedzīvot notikumus Simjūda tirgū, Rencēnu krogā un citās vietās,” stāsta E. Laime un piebilst, ka šajā reģionā varēja saklausīt ļoti daudz citu latviešu vēsturisko zemju ļaužu valodu, jo tieši Vidzemē vēsturiski daudz ieceļoja pārējo novadu iedzīvotāji.

“Festivāla skates ļāva apjaust, ka Sēlijā arvien brašāk skan sēļu valoda, kurā neiztika bez šai pusei raksturīgās rotāšanās un priecāšanās par dažādās Sēlijas vietās pierakstītajām dziesmām, tāpat tika atgādināts par skaugu un mēļotāju valodu ietekmi, kaimeņu būšanu un katram savu sirds valodu. Latgalē līdzās dažādu sādžu, solu un cīmu stāstiem daudz skanēja arī dabas valoda – putnu, koku, ziedu, zirgu un citās tematikās. Latgalieši aicināja uz kāzām, talkām, zaļumballi, izrādīja dažādos Latgales bolsus, kā arī

godināja Ontona Skrindas dziesmas, stāstīja par Lubāna zvejnieku dzīvi un neaizmirsā reģionam raksturīgās Dīva dzīsmis.”

Viesi no Peru, kuri 80. gadu beigās studēja Rīgā un uzstājās festivālā 1991. gadā

Festivāla dalībnieku vidū būs arī divi latviešu diasporas kolektīvi – Ziemeļanglijas latviešu folkloras kopa “Dūdalnieki” un Latvijas Nacionālās kultūras biedrības Igaunijā folkloras kopa “Rēvele”.

“Balticā” viesosies arī četri ārvalstu viesu kolektīvi. Igauniju šogad pārstāvēs folkloras grupa “Siidisõsarõ”, kuras nosaukums tulkojumā nozīmē “ļoti tuvas māsas”. Dalībnieku saknes meklējamas Setomā – reģionā Igaunijas Dienvidaustrumos, kur dzīvoja Igaunijas seti. Tā ir somugru tauta, kurai raksturīgā īpašā tradicionālā dziedāšana un unikālā valoda ir iekļauta UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma vērtību sarakstā. Setus arīdžan vienmēr var atpazīt pēc viņiem raksturīgajiem tautastērpiem. Savukārt Lietuvu šogad pārstāvēs folkloras ansamblis “Poringes”, kura nosaukums lietuviešu valodā apzīmē teiksmu. Tas ir jauniešu folkloras ansamblis no Viļņas, kura pirmsākumi meklējami Lietuvas Izglītības zinātņu universitātē. Ansambļa repertuārs aptver gan 16-19. gadsimta lietuviešu folkmūziku, gan 20. gadsimta sākumā izplatīto mūziku un dejas Lietuvas ciematos. Savā 50 gadu ilgajā vēsturē “Poringes” ir uzstājušies vairāk nekā 20 valstīs, aizvadot ap 3000 koncertu.

Festivālu apmeklēs arī folkloras grupa “Perlynka” no Ukrainas Volīnijas apgabala, kurā darbojas gan jaunieši, gan pieaugušie. Grupa pēdējos gados uzstājusies vairāk nekā 15 pasaules valstīs un trīs gadus ar brīvprātīgā darba palīdzību organizē gadatirgus, koncertus un darbnīcas, lai palīdzētu Ukrainas bruņotajiem spēkiem un kara skartajiem cilvēkiem.

Savukārt vistālāko ceļu uz festivālu “Baltica” mēros folkloras mūzikas grupa “Yawar Peru”, kuru 1988. gadā Rīgā izveidoja studenti no Peru, kas Latvijā studēja aviāciju. Vārds “Yawar” kečvu valodā, kurā runāja inki, nozīmē “asinis”. Līdz ar to grupas nosaukums tulkojumā ir “Peruāņu asinis”, un tā izpilda Andu kalnu reģiona un citu Latīņamerikas valstu mūziku. Grupa piedalījās festivālā “Baltica” 1991. gadā un uzstājās vēl gadu, līdz tās dalībnieki devās savās profesionālajās gaitās pa visu pasauli, un šobrīd ir aeronautikas inženieri Eiropā, ASV un Peru. 20 gadus vēlāk, 2012. gadā, grupas dalībnieki atkal pulcējās Rīgā un kopš tikšanās gandrīz katru gadu turpina tikties Eiropā dažādos pasākumos. “Yawar Peru” nolēmusi 30 gadus vēlāk atkal uzstāties festivālā “Baltica” sadarbībā ar grupu “Inti Pacha”, kurā darbojas peruāņi, kas dzīvo Minhenē, Vācijā.

Par festivālu “Baltica”

Starptautiskais folkloras festivāls “Baltica” notiek kopš 1987. gada katru reizi citā Baltijas valstī. Latvijā festivāls būs jau 13. reizi, pulcējot folkloras kopas un etnogrāfiskās ansambļus, kapelas un folkloras deju kopas, amatniekus, stāstniekus un citus dzīvās kultūras mantojuma glabātājus no visām trim Baltijas valstīm. Šī gada festivāla rīkotāji ir Latvijas Nacionālais kultūras centrs sadarbībā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldību, Daugavpils valstspilsētas pašvaldību, Siguldas novada pašvaldību un Īpaši aizsargājamo kultūras pieminekli Turaidas muzejrezervātu, biedrību “Kultūrtelpa Dabā” un latgaliešu kultūras kustību “Volūda”. Atbalsta Kultūras ministrija, Valsts kultūrkapitāla fonds un Siguldas novada pašvaldība. Informatīvi atbalsta Latvijas Sabiedriskais medijs.

Festivāla programmu tiks izziņota maijā un tā norises apmeklētājiem būs bez maksas, savukārt Turaidas muzejrezervātā – par ieejas biļeti. Informācija par festivālu pieejama mājaslapā: <http://www.festivalbaltica.lv/> un festivāla jaunumiem var sekot līdzi arī tā sociālo tīklu lapās Facebook un Instagram.

Informāciju sagatavoja:

Lana Kazlauskene
Sabiedrisko attiecību vadītāja
Latvijas Nacionālais kultūras centrs
67228985; 26407922
Lana.Kazlauskene@lnkc.gov.lv
www.lnkc.gov.lv